

Gáz lesz? – újabb lépés előtt a liberalizált földgázpiac

Alig több mint egy hónapjuk van a szabadpiacra most kikerülő földgázfogyasztóknak arra, hogy megkössék szerződéseiket majdani szolgáltatójukkal. A kereskedőváltás átfutási ideje akár 30 napig is eltarthat, így az érintett, jellemzően kis- és középvállalkozások közül azoknak, amelyeknek július 1-jétől egyben versenypiaci kereskedőt szükséges választaniuk, már csak néhány napjuk van, hogy döntsenek az új szolgáltatóról.

HORVÁTH SZILVIA

Hamarosan életbe lépnek a földgázellátásról szóló törvény legújabb változásai, e szerint a 20 m³/h fogyasztás feletti, de 100 m³/h fogyasztást el nem érő és a távhőtermelési engedéllyel rendelkező gázfelhasználók még június 30-ig vehetik igénybe az egyetemes szolgáltatást.

Az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult, de a földgázkereskedővel szerződést külön nem kötő felhasználók földgázellátását az egyetemes szolgáltatói engedéllyessel egy cégcsoportba tartozó földgázkereskedő köteles biztosítani, így azok sem maradnak ellátás nélkül, akiknek az utolsó pillanatban jutna csak eszükbe szerződni. Ők viszont külön megállapodás hiányában a földgázkereskedő által szabott áron fogják igénybe venni a szolgáltatást – hívja fel a figyelmet Horváth Szilvia, az AAM Consulting energetikai üzletág-vezetője. A Magyar Energia Hivatal (MEH) már az év elején közzétette felhívását, hogy a fogyasztók semmiképp se hagyják az utolsó pillanatra a szolgáltatóválasztást, és szerződjenek a több tucat gázkereskedő valamelyikével vagy akár saját maguk szerezzék be az ellátásukhoz szükséges földgázmenyiséget, hogy 2010 második felétől az elérhető legkedvezőbb áron biztosított legyen

a gázellátásuk. (A gázkereskedők listája a MEH honlapján nyilvánosan hozzáférhető.) Ennek ellenére vannak, akik az utolsó pillanatokra hagyták a döntést.

A kereskedőt váltó fogyasztók esetében az egyetemes szolgáltató és a leendő kereskedő kötelesek az egyeztetéseket úgy lefolytatni, hogy a kereskedőváltás az igénybejelentéstől számított legkésőbb 30 napon belül megtörténjen, a kereskedelmi szerződéseket pedig a felhasználó és a földgázkereskedő legkésőbb a szerződés létrejöttének napját követő gázév kezdő napjáig (július 1.) kötelesek írásba is foglalni – magyarázza a szabályokat az üzletágvezető. A szakértő szerint bár a piaci verseny élénküléséhez kétségtelenül hozzájárul az újabb fogyasztói kör piacra kerülése, ugyanakkor úgy tűnik, a fogyasztók és a kereskedők is későn kezdtek el reagálni a lehetőségre, így nem történt jelentős piaci átrendeződés. Bár a földgáztörvény és végrehajtási rendelete már korábban megjelent és teljes terjedelmében 2009. július 1-jén hatályba is lépett, a földgázkereskedők között csak az utóbbi hónapokban kezdett megindulni a verseny a most versenypiacra kilépő ügyfelekért – emeli ki Jegesi Balázs, az AAM Consulting vezető tanácsadója. A szakember elmondása szerint ugyanakkor úgy

N

Egyetemes szolgáltatásra csak a

20

köbméter/óra

alatti gázfogyasztók lesznek jogosultak

tűnik, a földgázkereskedők is későn reagáltak, illetve a fogyasztók tájékoztatása és felkészítése sem történt meg megfelelő mértékben.

Elmondható persze, hogy a verseny alapvetően megindult az említett ügyfélszegmensben is, aminek várhatóan hosszú távon lesz majd érezhető a versenyelénkítő hatása. A felhasználókért hamarosan az ár mellett a szolgáltatások körével és színvonalával is versenyeznek majd a kereskedők – prognosztizálja Jegesi Balázs. A szakértő szerint most még kevésbé jellemző komplex vagy extra szolgáltatáscsomagokat, valamint technológiai újdonságokat (távmérők, okos mérők, mobiltelefonos megoldások, fizetési lehetőségek) is kínálnak majd pluszszolgáltatásként.

A lakossági és a kis alkuerejű fogyasztóknak továbbra is választási lehetőséget biztosít a törvény atekintetben, hogy a versenypiacon vagy az egyetemes szolgáltatás keretében kívánják beszerezni a gázt. A jogszabályok alapján – ha a tavalyi piacnyitás óta esetleg ez még nem történt volna meg – az egyetemes szolgáltató és az általa ellátott, egyetemes szolgáltatásra jogosult fogyasztók 2010. július 1-jéig szintén kötelesek megkötni az egyetemes szolgáltatói szerződésüket. Amennyiben a határidőig nem történik meg a szerződéskötés, akkor a fogyasztó szerződése az egyetemes szolgáltató üzletszabályzatának mellékletét képező mintaszerződéssel összhangban marad hatályban.

A földgázpiac liberalizációjának fent leírt jelentős mérföldkövével egy időben, július elsejétől kezd meg működését a szervezett földgázpiac létrejöttéig üzemelő napi földgáz- és kapacitáskereskedelmi piac (NFKP), melyet a törvényi előírásoknak megfelelően az FGSZ Zrt. mint

rendszerirányító üzemeltet majd. A napi földgáz- és kapacitáskereskedelmi piac az együttműködő földgázrendszer napi egyensúlyának megteremtéséhez szükséges földgáz és kapacitás beszerzésére érdekében létrehozott, az adásvételek lebonyolítását folyamatosan, elektronikus felületen biztosító kereskedési rendszer, amelyhez a földgázkereskedők, a saját jogon eljáró felhasználók, a földgáztermelők és a rendszerüzemeltetők jogosultak hozzáférni. Az internetalapú kereskedelmi platformon a gázpiac szereplői átlátható versenypiaci feltételek és a valós keresleti-kínalati viszonyokat jól tükröző piaci árak mellett, gyorsan és hatékonyan kereskedhetnek földgázzal és a szállítórendszer kapacitásaival, úgynevezett gáznapi előtti és gáznapi belüli ügyletek keretében. A napi piac szereplői a platformon kapacitáslekötési, földgázszállítási és rendszerirányítási szerződés, illetve együttműködési megállapodás részeként megállapodást kötnek a rendszerirányítóval. A termékek, az ajánlattétel és ügyletkötés, valamint az elszámolás rendje tőzsdészerű működést biztosít a piacon. Májustól folyik a próbaüzem, amelynek során a kereskedők tesztelhetik a rendszert és tapasztalatokat szerezhetnek. Az eddigiek alapján úgy tűnik, hogy az elektronikus platformú piacon történő kereskedés iránt van kellő kereslet, és már a rendszer indulásakor elegendő földgázkereskedő kapcsolódik be a kereskedésbe.

Július elseje tehát több tekintetben is mérföldköv lesz a hazai földgázversenypiac működése szempontjából, ami remélhetőleg fontos lépés lesz a valódi hazai energetikai piacnyitás eléréséhez – hívja fel a figyelmet Horváth Szilvia, az AAM Consulting üzletág-vezetője. (A cikk az AAM Consulting támogatásával jött létre.)

JEGESI BALÁZS